

Benutten van digitale sporen

R. Zuurveen, W.Ph., Stol (NHL Stenden Hogeschool)
Politiekunde 107

Thema: 1.10 Opsporing

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is het bieden van inzicht in motieven en overwegingen van politiemensen voor het al dan niet gebruiken van digitale sporen en het vertalen van de bevindingen naar verbetering van de opsporingspraktijk. Het hoger gelegen doel is een bijdrage te leveren aan de effectiviteit van de opsporing.

Onderzoeksvragen:

Hoofdvraag van het onderzoek is:

Welke motieven en overwegingen hebben politiemensen voor het al dan niet gebruiken van digitale sporen en hoe kunnen deze bevindingen worden vertaald naar het verbeteren van de opsporingspraktijk?

Deelvragen:

1. Welke niet-technische factoren belemmeren het tactisch gebruik van digitale sporen door politiemensen (zoals praktische, juridische en mentale factoren)?
2. In hoeverre en op welke wijze gebruiken politiemensen digitale sporen bij opsporingsonderzoek? Aan welke zoekstrategie – digitaal of analoog – geven politiemensen de voorkeur wanneer ze opsporingsonderzoek verrichten, en waarom? Hoe gebruiken politiemensen digitale sporen bij opsporingsonderzoek?
3. In hoeverre hebben politiemensen de intentie om digitale sporen te gebruiken bij opsporingsonderzoek en in hoeverre handelen ze naar hun intenties? In hoeverre hebben politiemensen de intentie om digitale sporen te gebruiken? In hoeverre handelen politiemensen naar hun intenties om digitale sporen te gebruiken? Door welke factoren kan een eventuele discrepantie tussen de intentie om digitale sporen te gebruiken en het daadwerkelijke gebruik ervan worden verklaard?

Methoden van onderzoek

- Literatuuronderzoek;
- Interviews;
- Casusonderzoek;
- Vragenlijst.

Samenvatting

De aanleiding tot dit onderzoek is de vraag of kennistekort wel een voldoende verklaring is voor het gesignaleerde geringe gebruik van digitale sporen. Dit onderzoek wil inzicht verwerven in de achterliggende motieven en overwegingen voor het al dan niet gebruiken ervan. Daaruit volgt als hoofdvraag van dit onderzoek: welke motieven en overwegingen hebben politiemensen voor het al dan niet gebruiken van digitale sporen en hoe kunnen deze bevindingen worden vertaald naar het verbeteren van de opsporingspraktijk? Om deze onderzoeksvragen te beantwoorden is gebruik gemaakt van de volgende methoden: literatuuronderzoek, juridisch bronnenonderzoek, interviews en een casusonderzoek.

Uit de analyse komt naar voren dat een aantal niet-technische factoren het tactisch gebruik van digitale sporen door politiemensen belemmeren. Er is vooral nog steeds sprake van een gebrek aan kennis en capaciteit. Daarnaast zijn er sterke twijfels over de effectiviteit van bestaande opleidingen. Verouderde en/of versnipperde informatie op intranet is een belemmering, net als de tijd die het kost om grote hoeveelheden data te onderzoeken. Door het internationale karakter van digitale sporen is er vertraging in juridische processen. Een

gebrek aan interesse en veranderbereidheid bij politiemensen vormt een belemmering. Ook wordt de beperkte steun van leidinggevendenden als knelpunt gezien. Op basis van deze bevindingen zijn stellingen voorgelegd over deze factoren aan de respondenten van het casusonderzoek. Hieruit blijkt dat zij zich deels kunnen vinden in de genoemde (on)mogelijkheden. Duidelijk is dat de potentie van digitale sporen wordt ingezien. Men herkent zich dan ook niet in een gebrek aan interesse als knelpunt. Verder is bijna twee derde het eens met de stelling dat digitale sporen betrouwbaar zijn. De omvangrijkheid van digitale sporen ziet men echter wel als knelpunt, net als een gebrek aan capaciteit en een kleinere groep weet niet hoe ze met digitale sporen moet werken.

Het blijkt dat respondenten vaker voor een digitaal dan voor een analoog spoor kiezen. Handelingsstrategieën richten zich op het inschakelen van de benodigde digitale expertise om het spoor te kunnen duiden. Daarnaast gaat een groep respondenten liever zelf aan de slag met het digitaal bewijsstuk. Het algemene beeld van de respondenten over het gebruik van digitale sporen bij opsporingsonderzoek is dat er nog veel te leren is en de politieorganisatie nog niet daar is waar het moet zijn, maar dat er een trend waarneembaar is in de groei van bewustwording van de mogelijkheden die digitale sporen kunnen bieden. Het onderzoek toont verder aan dat politiemensen de intentie hebben om digitale sporen te gebruiken, maar er is geen significant verband tussen deze intentie en het daadwerkelijk gebruik ervan. Politiemensen handelen derhalve niet naar hun intenties. Desondanks gebruiken respondenten in gemiddeld 62,1 procent van hun zaken digitale sporen, al is dit onderzocht met kleine respondent aantallen.

Het onderzoek sluit af met een discussie en enkele beperkingen. Een belangrijke beperking is dat door omstandigheden een onevenredig hoog aantal respondenten die uitsluitend met zaken op het gebied van digitale criminaliteit te maken hebben, zich hebben aangemeld voor het casusonderzoek. Dat maakt het dat de keuzes en toelichtingen gekleurd en minder representatief zijn voor alle politiemensen in Nederland.